ਪੁਨੀਤ ਡਾਲਮੀਆ

ਬਨਾਮ

ਸੈਂਟਰਲ ਬੁਰਯੂ ਆਫ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1901/2009)

16 ਦਸੰਬਰ, 2019

[ਆਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 s.205-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3 ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਸੀ. ਸੀ. ਨੰਬਰ 12 2013 ਵਾਲੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ-ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਨਜ਼ੂਰ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 205 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ/ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ-ਖਾਰਜ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆਃ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਸਥਾਈ ਵਸਨੀਕ ਹੈ, ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ ਅਤੇ 2013 ਤੋਂ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ-ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦਰਮਿਆਨ ਦੂਰੀ ਲਗਭਗ 1500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ-ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਭਾਸਕਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਆਖਰਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕੋ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕੋ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ

ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 205 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਰਤ ਅਨੁਸਾਰ-ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 - ਸੈਕਸ਼ਨ 120- ਬੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 420, 409 – ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1988-ਐਸ. 9, 12, 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ 13 (1) (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ)।

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆਃ 1.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2013 ਤੋਂ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰੀ ਲਗਭਗ 1500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਸਕਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੇਣ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ/ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕੋ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ-ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ। [ਪੈਰਾ 6] [140-ਡੀ-ਈ; 142ਐੱਫ-ਐੱਚ; 143-ਏ]

1.2 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 205 ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਤਵੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ' ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈਃ (1) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਚਨ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਉੱਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਹਰ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦੇਵੇ; (3) ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਅਸਫਲਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਮੁਲਤਵੀ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਮੁਲਤਵੀ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਕੀਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਲਈ ਧਾਰਾ 205 (2) ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹਰ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 7] [143-ਬੀ-ਜੀ]

ਭਾਸਕਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਿਵਾਨੀ ਡੈਨੀਮ ਅਤੇ ਅਪੈਰਲਜ਼ (2001) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 401: [2001] 2 ਸਪਲਾਇਰ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 219-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2018) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 608: [2018] 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1055-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2001] 2 ਸਪਲਾਇਰ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 219 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 4.3

[2018] 4 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1055 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 4.3

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1901.

ਸੀ. ਆਰ. ਐਲ. ਵਿੱਚ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 10.09.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ। 2016 ਦਾ ਪੀ. ਨੰਬਰ 3880.

ਅਜੈ ਭਾਰਗਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਨੀਤਾ ਭਾਰਗਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਾਲਾ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਕਰਨ ਗੁਪਤਾ, ਮੈਸਰਜ਼ ਖੇਤਾਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ., ਆਰ. ਬਾਲਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਜੋਏਦੀਪ ਰਾਏ, ਸਚਿਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰੂਤੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2016 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3880 ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਥਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 2013 ਦੀ ਸੀ. ਸੀ. ਨੰਬਰ 12 ਵਾਲੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ/ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵੰਡ ਕਰੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

3. ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ 2013 ਦੀ ਸੀ. ਸੀ. ਨੰਬਰ 12 ਵਾਲੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 420,409 ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 9,12,13 (2) ਦੇ ਨਾਲ 13 (1) (ਸੀ) ਅਤੇ (ਜ਼) 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ, ਮਿਤੀ 07.06.2019 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ

ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ 2013 ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

3.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ/ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਦਿਨ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕੇਸ ਪੋਸਟ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਰਦਵਾਜ ਰੈੱਡੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3.2 ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 205 ਤਹਿਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ/ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਥਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2013 ਤੋਂ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ 13 ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ, ਛੋਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

4.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੈ ਇੱਕੋ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਸਥਾਈ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਸਿਰਫ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ।

4.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਾਸਕਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2018) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 608 ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ।

4.4 ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

5. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਸ੍ਰੀ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ |

5.1 ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਸ਼੍ਰੀ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਧਾਰਾ 205 ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

5.2 ਸ਼੍ਰੀ ਬੈਨਰਜੀ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਤਮ

ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

5.3 ਹੁਣ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਭਾਸਕਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰ) ਅਤੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਯਾਦਵ (ਸੁਪਰ) ਹਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੈ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਸਕਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਯਾਦਵ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 498-ਏ ਅਤੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਅਤੇ 409 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 9,12,13 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

6. ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2013 ਤੋਂ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰੀ ਲਗਭਗ 1500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 205 ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਤਵੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਰਦਵਾਜ

ਰੈਂਡੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਸਕਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਯਾਦਵ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 205 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਭਾਸਕਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ' ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਪੈਰਾ 14,17,18 ਅਤੇ 19 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈਃ

“14. ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸਹਿਣੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

17. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 317 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ (ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਵੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਭ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਉੱਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਵਧਾਨੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸਮੇਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੇਰੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

18. ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਵਕੀਲ (ਜਿਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ? ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 205 (2) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 317 (1) ਦਾ ਆਖਰੀ ਅੰਗ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗਲੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਵੀ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ।

19. ਸਥਿਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਕ ਉਬਲਦੀ ਹੈਃ ਇਹ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਸੰਮਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੜ੍ਹਾਅ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ

ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਦੁੱਖ ਜਾਂ ਬਿਪਤਾ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ, ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਸਿਰਫ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ' ਤੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। "

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਸਕਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਆਖਰਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ/ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੋ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਆਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ-ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ।

7. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 205 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਣਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਰਦਵਾਜ ਰੈੱਡੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ' ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈਃ

(1) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਚਨ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਉੱਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਰਦਵਾਜ ਰੈੱਡੀ-ਵਕੀਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਹਰ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਖਤੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਰਦਵਾਜ ਰੈੱਡੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕਰਟ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ;

(3) ਜੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਰਦਵਾਜ ਰੈੱਡੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਮੁਲਤਵੀ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਮੁਲਤਵੀ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਕੀਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਲਈ ਧਾਰਾ 205 (2) ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹਰੇਕ ਮਿਤੀ' ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ|

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate